

**Załącznik do uchwały
Rady Gminy Dębowiec
Nr 341/XLII/2010
z dnia 24 sierpnia 2010 r**

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI OGRODZONA
na lata 2010-2017**

Dębowiec, sierpień 2010

Spis treści:

Wstęp.....	3
I. Charakterystyka miejscowości Ogrodzona	4
I.1. Dane podstawowe – miejscowość Ogrodzona w liczbach (wybrane wskaźniki)	4
I.2. Historyczne uwarunkowania rozwoju miejscowości Ogrodzona	10
I.3. Rozwój przestrzenny miejscowości	15
I.3.1 Podstawowe elementy sieci osadniczej.....	17
I.3.2 Powiązanie techniczne i infrastrukturalne miejscowości	18
I.3.3 Charakterystyczne elementy przestrzeni miejscowości Ogrodzona	21
II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	23
II.1. Opis zasobów środowiska	23
II.1.1 Opis zasobów przyrodniczych.....	23
II.1.2 Opis zasobów kulturowych.....	24
II.1.3 Opis zasobów społecznych i ich infrastruktury	26
II.1.4 Opis potencjału gospodarczego miejscowości.....	26
II.2. Podsumowanie (ustalenie zasobów wyróżniających daną miejscowość i rozpoznanie potencjału)	32
III. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja.....	33
III.1. Analiza SWOT miejscowości Ogrodzona.....	33
III.2. Podsumowanie szans i zagrożeń rozwoju miejscowości	35
IV. Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości	36
IV.1. Cel główny i cele szczegółowe.....	36
IV.2. Podmioty wskazane do realizacji Planu Odnowy Miejscowości	36
IV.3. Przedsięwzięcia inwestycyjne i aktywizujące społeczność lokalną w latach 2010-2017.....	38
IV.3.1 Przedsięwzięcia inwestycyjne na lata 2010-2017.....	38
IV.3.2 Przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną w latach 2010-2017	40
IV.3.4 Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.....	42
IV.3.5 Monitoring i ocena realizacji Planu Odnowy Miejscowości Ogrodzona	43
V. Zgodność Planu Odnowy Miejscowości z dokumentami wyższego rzędu.....	43
Bibliografia.....	44
Spis tabel.....	44
Spis rysunków	44
Spis wykresów	45

Wstęp

Celem Planu Odnowy Miejscowości Ogrodzona (POMO) jest wypracowanie dokumentu strategicznego dla kształtowania i prowadzenia publicznej polityki, określającej działania, poprzez które samorząd lokalny przy aktywnym zaangażowaniu społeczności lokalnej będzie wpływać na rozwój miejscowości Ogrodzona.

POMO swoim zasięgiem obejmuje obszar miejscowości Ogrodzona umieszczając ją w kadrze powiązań przestrzennych i funkcjonalnych z bliższym i dalszym otoczeniem.

POMO został stworzony zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹, a zatem pod względem merytorycznym zawiera historyczno-przestrzenną analizę rozwoju miejscowości, omawia słabe i mocne strony rozwoju miejscowości Ogrodzona pod kątem czynników rozwoju lokalnego. Dalej, wskazuje najważniejsze przedsięwzięcia inwestycyjne i aktywizujące społeczność lokalną na lata 2010-2017. Dodatkowo przedstawia sposób wdrażania POMO oraz jego powiązanie z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi.

POMO, jako narzędzie planowania strategicznego pełni istotne funkcje²:

-efektywnościową, gdyż pozwala lepiej zagospodarować zasoby ludzkie, naturalne, materialne poprzez określenie ich optymalnego wykorzystania,

-koordynacyjną, gdyż umożliwia koordynację zachowań podmiotów funkcjonujących w miejscowości Ogrodzona, zgodnych z przyjętymi celami,

-porządkującą, gdyż POMO staje się planem działania. Staje się również wyznacznikiem podejmowanych bieżących decyzji. POMO ułatwia i zwiększa spójność podejmowanych decyzji.

-kontrolną, gdyż staje się podstawą kontroli i oceny skuteczności działań oraz

-informacyjną, gdyż jest zbiorem informacji o przyszłości rozwoju miejscowości oraz zamierzonych decyzjach i działaniach władz

-edukacyjną, gdyż proces budowania strategii i jej uspołecznienia jest istotnym elementem, edukacji społecznej, zwiększa zrozumienie procesów zachodzących w miejscowości i gminie oraz ułatwia zrozumienia działań władz lokalnych

-promocyjną, gdyż jest programem eksponującym stan i cele rozwoju, atrakcyjne i pożądane dla rozwoju miejscowości zasoby, pokazuje więc potencjalne możliwości inwestowania i rozwoju.

POMO zapewniając dłuższą perspektywę czasową wskazuje kierunek rozwoju miejscowości. Dzięki temu, przyczynia się również do rozwoju gminy Dębowiec. POMO mobilizuje społeczność lokalną do aktywnego zaangażowania się w rozwój swojej miejscowości. Dodatkowo, jako źródło informacji o przyszłości miejscowości zwiększa poczucie stabilności. Jest też podstawą do ubiegania się o dodatkowe, zewnętrzne źródła finansowania służące rozwojowi miejscowości.

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (*Dz. U. Nr 38, poz. 220*)

² J. Biniecki, B. Szczupak : *Strategia rozwoju lokalnego w Zarządzenie strategiczne rozwojem lokalnym i regionalnym*, pod red. A. Klasik, F. Kuźnik, Wyd. Akademia Ekonomiczna w Katowicach, Katowice 2001, s.65-66

I. Charakterystyka miejscowości Ogrodzona

I.1. Dane podstawowe – miejscowość Ogrodzona w liczbach (wybrane wskaźniki)

Tabela 1. Ilościowa charakterystyka miejscowości Ogrodzona

Wyszczególnienie	Województwo śląskie	Powiat Cieszyński	Gmina Dębowiec	Sołectwo Ogrodzona
Powierzchnia (2008)	12 334 km ²	730,20 km ²	85,83 km ²	6,95 km ²
Liczba mieszkańców (2000)	4 742 874 osób	170 400	5 561 osób	861 osób
Gęstość zaludnienia (2009)	384, 54 os/km ²	233,36 os/km ²	64, 79 os/km ²	123, 88 os/ km ²
Dochód na mieszkańca	3007,20 zł/os	2580 zł/os	1 455, 48 zł/os	Brak danych
W tym dochody własne (rok 2009)	1843, 74 zł/os	1385, 63zł/os	675, 88 zł/os	
Ludność w wieku				
Produkcyjnym razem	<u>64,48%</u>	<u>63,7%</u>	<u>58,05%</u>	Brak danych
Przedprodukcyjnym (2006)	18,11%	20,9%	26,97%	
Ludność według wykształcenia				Brak danych
-wyższe	364 703	11 327	219	
-średnie	1 181 800	39 984	1 014	
-zawodowe	1 096 410	44 108	1 548	
-podstawowe (2002)	1 175 094	41 596	1 473	
Współczynnik aktywności zawodowej	26,28%	21,95%	10,01%	Brak danych
Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności (na podstawie danych za rok 2007)				
W tym:	5,67%	2,63%	Brak danych	
-rolnictwo (% aktywnych zawodowo)				

--usługi (% aktywnych zawodowo)	52,19%	54,67%	Brak danych	
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, w tym:	430 578	17 732	516	66
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	16 280	507	13	
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	325 991	14 033	500	62
Spółki handlowe	30 179	1 042	13	1
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5 376	322	6	0
Spółdzielnie	1 161	63	3	0
Fundacje	808	35	0	0
Stowarzyszenia i organizacje społeczne (2009)	8 078	424	19	4
Stopa bezrobocia (2009)	9,2%	9,2%	4,5%	Brak danych
Kultura i sztuka				
Biblioteki i filie	816	33	1	0
Kina	52	3	0	0
Muzea	60	9	0	0
Instytucje	387	21	1	3 ³
Imprezy	22 284	1 594	19	6
Uczestnicy imprez	3 692 280	316 610	1 670	

³ Na terenie Ogrodzonej działa Środowiskowy Ośrodek Kultury

Zespoły artystyczne (2009)	2 099	84	5	600 1
Wydatki budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca Ogółem, w tym Oświata i wychowanie Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (2009)	879,88zł 64,61zł 84,07zł	2785,44 zł 240,73 zł 7,76 zł	2631, 74 zł 1201,23 zł 38,15 zł	Brak danych
Stan i ochrona środowiska Równoważona liczba mieszkańców Ścieki oczyszczone ogółem Ścieki wymagające oczyszczenia Ludność korzystająca z oczyszczalni Pomniki przyrody Sieć wodociągowa Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (% wydatków budżetowych) (2006)	5 125 240 144 440dam3/doba 15 610,9dam3/doba 3 189 011 osób 1475 sztuk 4 680,6km 11,57%	260 437 4 588 dam3/doba 4634,8dam3/doba 100 444 osób 177 sztuk 33,1 km 13,53%	1130 45,2 dam3/doba 45,3 dam3/doba 698 osób 13 sztuk 15,87 km 3,36%	b.d b.d b.d b.d b.d 0km b.d
Tereny zielone w gestii samorządu gminy (2006)	5092,1 ha	102,5 ha	0,6 ha	b.d
Użytki zielone⁴	-	-	707,3ha (82% całkowitej powierzchni gminy)	363,6 ha (51,41ha wszystkich użytków zielonych gminie)

⁴ **Użytki zielone** – są to grunty (łąki i pastwiska) zajęte pod uprawę traw lub innych upraw zielnych, zarówno naturalnych jak i powstałych w wyniku działalności rolniczej (zasianych). Ze względu na czas trwania użytkowania wyróżnia się użytki:

Powierzchnia użytków rolnych w % powierzchni ogółem (2005)	13,94%	46,74%	35,71%	b.d
Lesistość w % (2006)	31,70%	38,10%	12,9%	64, 75 %
Turystyka				
Obiekty zbiorowego zakwaterowania	473 obiektów	122 obiektów	1 obiekt	0
Liczba miejsc noclegowych	35 401 sztuk	12 434 sztuk	31 sztuk	0
Korzystający z noclegów turyści	1 693 286 osoby	471 607 osoby	221 osoby	0
Korzystający z noclegów turyści zagraniczni	236 482 osoby	31 720 osoby	18 osoby	0
Udzielone noclegi w roku 2009	4 437 815	1 686 194	1334	0
Udzielone noclegi turystom zagranicznym (2009)	601 100	88 206	108	0

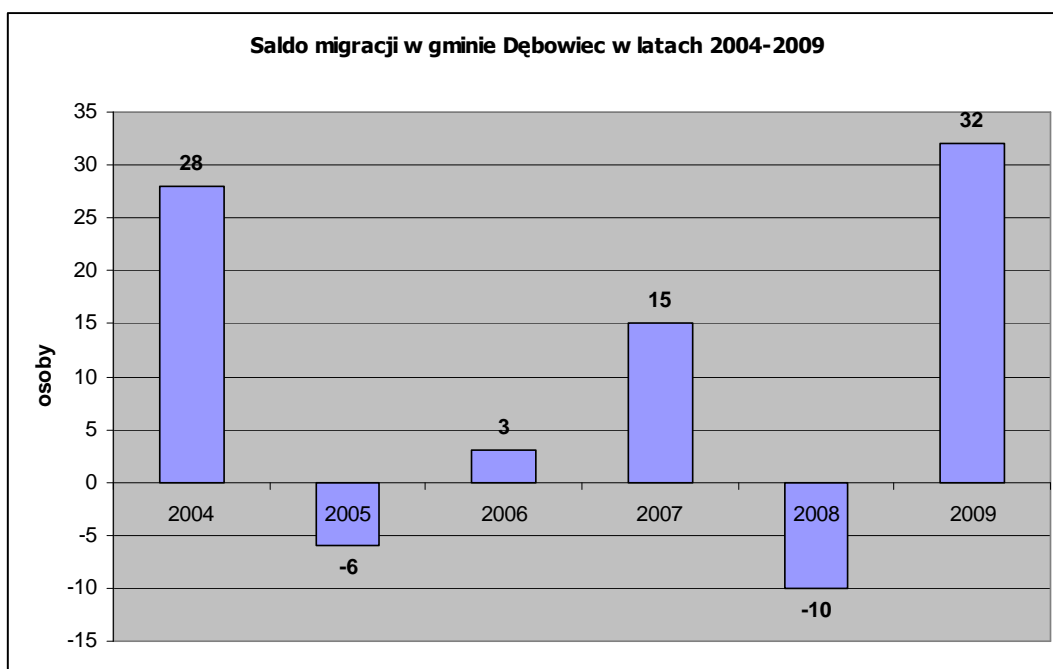
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl na dzień 2 lipca 2010r., wywiadów oraz materiałów źródłowych udostępnionych przez Urząd Gminy Dębowiec.

Uzupełnienie powyższej tabeli stanowią wykresy 1, 2 i 3 charakterystyka ludności w celu ustalenia tendencji.

- trwale — użytkowane trwale lub w okresach wieloletnich, nie włączone do plodozmianu przez okres co najmniej 5 lat lub dłużej,
- przemienne — użytkowane krótko i ujmowane w plodozmiany polowe, dostarczające paszy zielonej, siana, kiszonki.

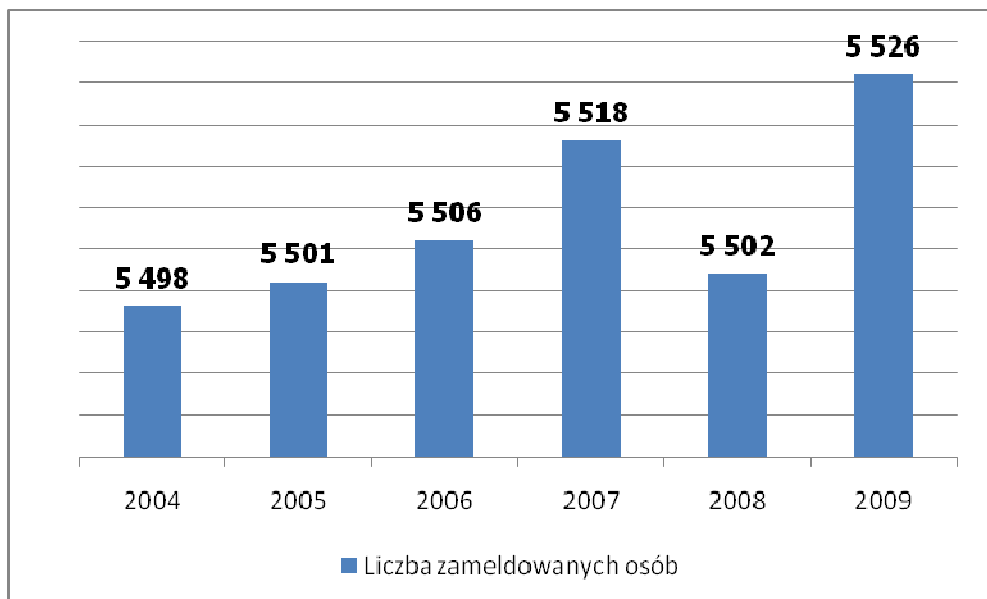
Użytki zielone (łąki i pastwiska) wraz z gruntami ornymi, sadami oraz odłogami i uqorami tworzą użytki rolne.

Wykres 1. Saldo migracji mieszkańców gminy Dębowiec

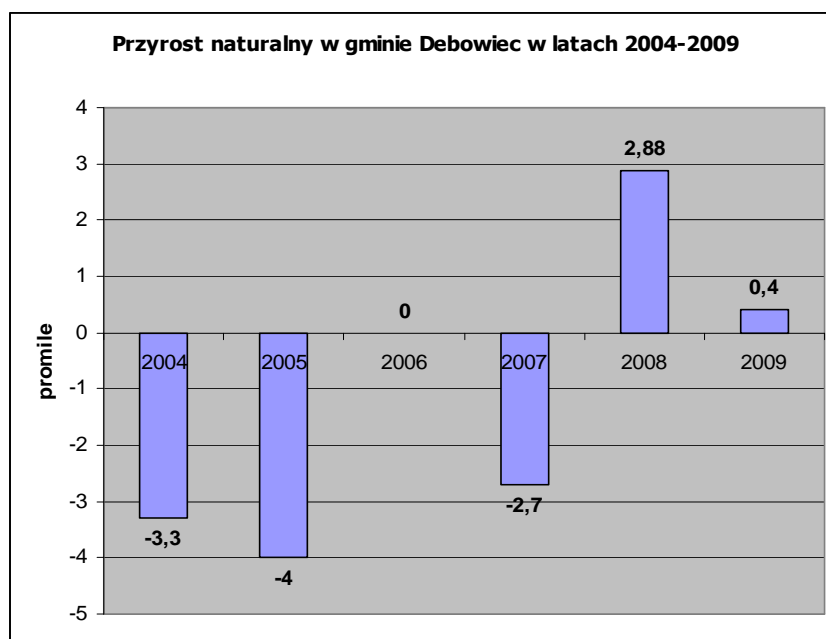
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl (10 lipiec 2010)

Wykres 2. Liczba osób zameldowanych w gminie Dębowiec w latach 2004-2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl (10 lipiec 2010)

Wykres 3. Przyrost naturalny w gminie Dębowiec w latach 2004-2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl (10 lipiec 2010)

Podsumowanie:

Ze względu na brak szczegółowych danych statystycznych dotyczących miejscowości Ogrodzona przyjęto oprzeć tendencje rozwojowe o dane statystyczne dostępne dla gminy Dębowiec.

Zatem, można stwierdzić, iż w miejscowości Ogrodzona obserwujemy zarówno pozytywne, jak i negatywne zjawiska rozwojowe. Na tle gmin i miejscowości powiatu cieszyńskiego miejscowość Ogrodzoną wyróżniają: niska stopa bezrobocia, wysoki odsetek osób z wyższym wykształceniem, wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym (co oznacza, że miejscowość Ogrodzona jest „młoda miejscowością”), dbałość o środowisko naturalne oraz w miarę stała liczba osób meldujących się w gminie w latach 2004- 2009. W kontekście zmian ludnościowych, niestabilne saldo migracji świadczy o przepływie ludności: z jednej strony „do miejscowości”, a z drugiej o zmianie miejsca zamieszkania i wyprowadzce osób do tej pory mieszkających w miejscowości. Takie zjawisko może mieć negatywne konsekwencje w dłuższej perspektywie czasu, zwłaszcza w aspekcie ochrony i wspierania tożsamości i kultury lokalnej.

Dodatkowo, miejscowość cechują relatywnie niskie dochody na mieszkańca, niska aktywność zawodowa mieszkańców, niska lesistość, wysoki udział powierzchni rolnych w ogólnej powierzchni miejscowości.

W aspekcie turystyki i kultury miejscowość Ogrodzona charakteryzują brak bazy turystycznej i noclegowych, a także mała liczba imprez kulturalnych odbywających się na jej terenie.

I.2. Historyczne uwarunkowania rozwoju miejscowości Ogrodzona⁵

Historia Ogrodzonej jest ściśle związana z historią Śląska Cieszyńskiego. Pierwsze wzmianki dotyczące miejscowości pochodzą z 1223r. Miejscowość leżała na uboczu północnej stronie „Wielodrogi”- szlaku handlowego przebiegające z Małopolski, przez Księstwo Cieszyńskie na Morawy.

Najdawniejsze dzieje ziemi cieszyńskiej nie są do końca znane. Najwcześniejsze ślady osadnictwa słowińskiego pochodzą z VII w. n.e. Z tego okresu datują się resztki osad obronnych plemienia Gołężyców (mapa 1) w Międzywiciu i Podoborze a może i w Nawsiu. W drugiej połowie X wieku na Górze Zamkowej w Cieszynie powstał gród plemienny. Gród cieszyński, późniejsza siedziba kasztelana, został wymieniony po raz pierwszy w bulli papieża Hadriana IV z 23 IV 1155, przeznaczonej dla biskupa wrocławskiego.

Mapa 1. Terytoria plemienne na Śląsku w VII w. n.e

Źródło: www.zamekcieszyn.pl (25 sierpnia 2010r.)

Księstwo Cieszyńsko-Oświęcimskie zostało wyodrębnione w 1290 r., natomiast po raz pierwszy Księstwo Cieszyńskie zostało wymienione w dokumentach z 1297 r. Jego pierwszym władcą został

⁵ Rozdział został opracowany na podstawie materiałów dostępnych na stronie www.zamekcieszyn.pl (26 sierpnia 2010r.)

Mieszko I. „Obszar księstwa rozciągał się wtedy od Ostrawscy i Odry na zachodzie, wzdłuż Beskidów na południu, aż do dorzecza Skawy na wschodzie i Wisły na północy”. W 1327 nastąpiło połączenie Księstwa Cieszyńskiego z Czechami, kiedy Kazimierz (Cieszyński) złożył hołd królowi czeskiemu uznając się jego lennikiem. W 1339 r. Kazimierz Wielki zakończył spór z Janem Luksemburskim rezygnując z ziem śląskich wśród których znalazła się ziemia cieszyńska. Pomimo zmiany przynależności państwowej, książęta cieszyńscy zarządzali swoimi ziemiami prawie samodzielnie. Nie byli dobrymi gospodarzami. Życie ponad stan i zadłużanie się u poddanych doprowadzało do ruiny gospodarkę całego księstwa. Najwybitniejszym z władców był niewątpliwie Przemysław I Nosiak (mapa 2), który prócz własnego księstwa posiadał część ziemi bytomskiej i głogowskiej, Żory, Strzelin, ziemię oświęcimską, Gorzów i pograniczne okęgi Opolszczyzny.

Mapa 2. Księstwa opolskie w 1400r.

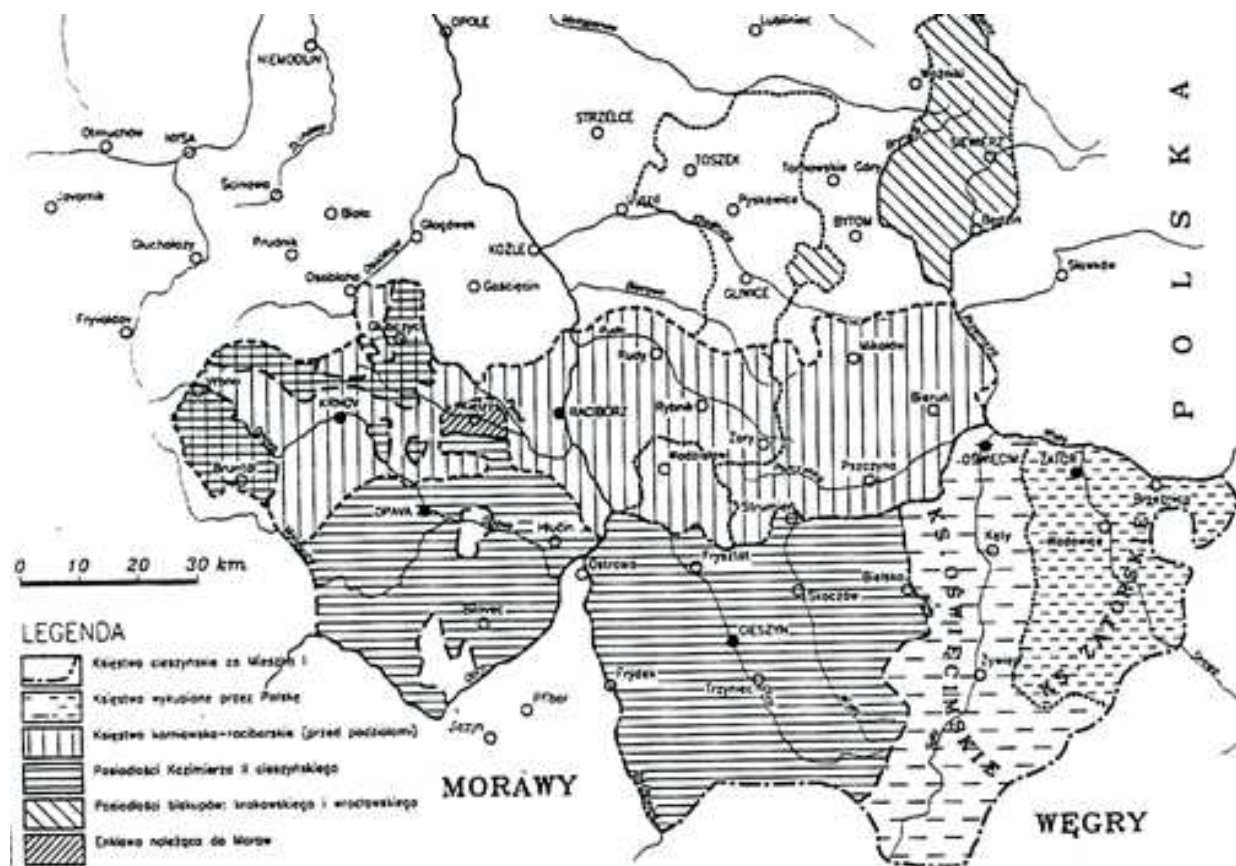

Źródło: www.zamekcieszyn.pl (25 sierpnia 2010r.)

Kolejnym, godnym uwagi, władcą był Kazimierz II (mapa 3), zapobiegliwy gospodarz i dobry polityk. W ostatnich latach jego rządów zaczęły nasilać się wpływy reformacji. Jej gorliwym zwolennikiem został książę Wacław Adam; on też w 1545 r. uznał konfesję augsburską za oficjalną religię księstwa. Rok 1610 przyniósł jednak nieoczekiwane zmiany. Dotychczasowy gorliwy wyznawca protestantyzmu,

książę Adam Waclaw przeszedł na katolicyzm. Rozpoczęły się prześladowania religijne, w wyniku których wielu protestantów opuściło kraj. Bardziej tolerancyjna okazała się Elżbieta Lukrecja – ostatnia, samodzielna władczyni. Podczas jej panowania księstwo dotknęła wojna trzydziestoletnia. Wojska zwalczających się stron kilkakrotnie przeciągały przez kraj, zniszczyły i złupiły go, zaś głód, choroby i prześladowania religijne zdziesiątkowały ludność. W 1653 r., po śmierci Elżbiety Lukrecji, księstwo włączono do monarchii habsburskiej.

Mapa 3. Księstwo Cieszyńskie za panowania Kazimierza II

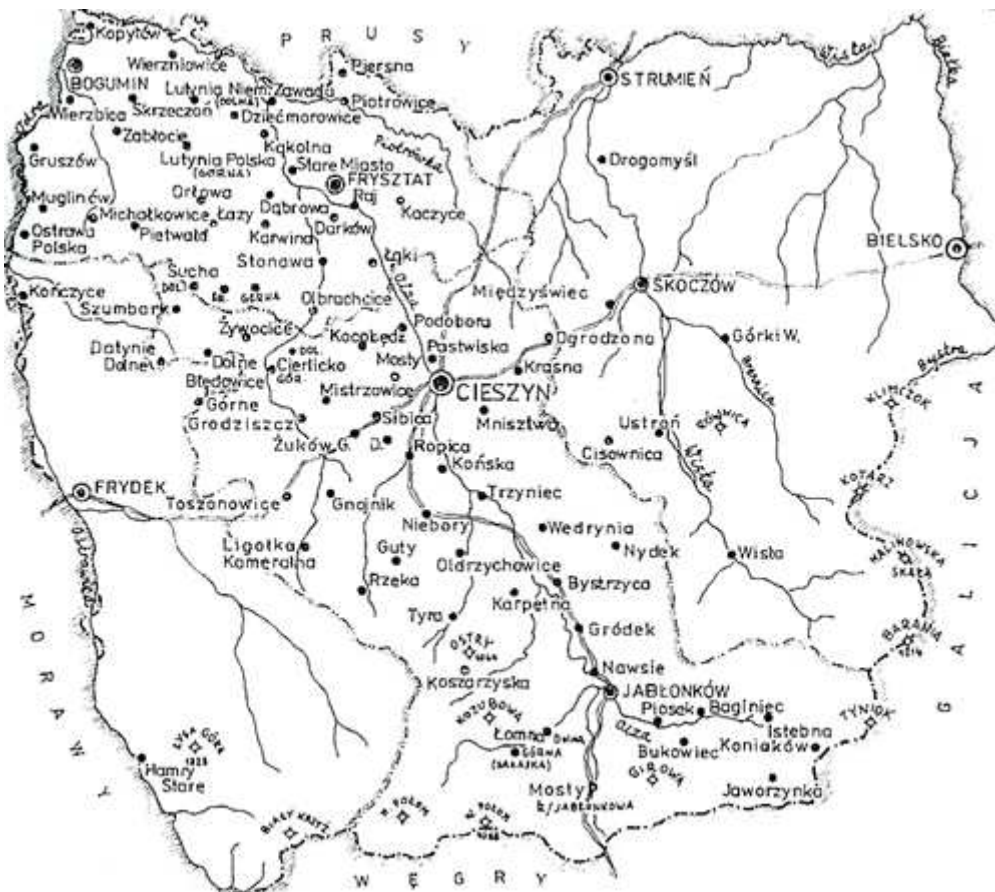
Źródło: www.zamekcieszyn.pl (25 sierpnia 2010r.)

Z rządami Habsburgów łączyła się prowadzona na szeroką skalę akcja kontrreformacyjna. Wielu protestantów uciekło do tolerancyjnej Polski lub na Węgry. Sytuacja poprawiła się nieco w 1709 r., kiedy to wybudowano pierwszy na Śląsku Cieszyńskim kościół ewangelicki w Cieszynie. Większe swobody religijne otrzymali ewangelicy dopiero w 1781 r., dzięki wydanemu przez Józefa II patentowi tolerancyjnemu.

Za panowania cesarzowej Marii Teresy na Śląsk wkroczyły wojska pruskie Fryderyka II (1740 r.). W 1742 r. zawarto traktat wrocławski, na mocy którego większa część Śląska przypadła Prusom, przy

Austrii pozostał jedynie południowy skrawek Śląska z miastami Cieszynem, Opawą i Karniowem. Utworzony w ten sposób tzw. Śląsk Austriacki obejmował Księstwo Cieszyńskie (mapa 4) i 7 mniejszych państw stanowych. „Nowo utworzona granica prusko-austriacka wyodrębniła także obszar Śląska Cieszyńskiego, który w ten sposób pojmowany jest po dzień dzisiejszy...”, „Na wschodzie wyznacza go rzeka Białka oraz szczyty beskidzkie Klimczok, Kotarz, Malinowska Skała, Barania, Gańczorka, Tyniok, skąd linia graniczna biegnie ku południowi przez szczyt Ochodzitej, teren Jaworzynki, dalej granicą śląsko-słowacką pod Biały Krzyż. Granicę zachodnią tworzy rzeka Ostrawica, a na małym odcinku między Ostrawą-Gruszowem a Boguminem rzeka Odra. Tutaj, w Kopytowie, łączy się z Olzą, która wraz ze swoim dopływem, Piotrówką, tworzy wycinek granicy północnej. Dalej zaś, od Piotrowic aż po Strumień, jest ona otwarta. Stąd korytem Wisły posuwa się ku północnemu wschodowi aż do połączenia się z Białką”.

Mapa 4. Granice Śląska Cieszyńskiego w 1742r. (ustanowione na mocy traktatu wrocławskiego)

Źródło: www.zamekcieszyn.pl (25 sierpnia 2010r.)

Na początku XVIII wieku miało miejsce jeszcze jedno ważne wydarzenie. Księstwo cieszyńskie przeszło w ręce panów lotaryńskich. W 1766 r. jego posiadaczem został ks. Albert Saski, syn króla polskiego Augusta III Sasa. Stał się on właścicielem potężnego latyfundium tzw. Komory Cieszyńskiej, powiększonej na przełomie XVIII i XIX stulecia. Jednakże faktyczne dominium nad księstwem sprawowała nadal monarchia habsburska.

Od roku 1772, a więc od czasu pierwszego rozbioru, księstwo graniczyło z Galicją. Przez cały okres panowania cesarzowej Marii Teresy (1740-1780) i jej syna, cesarza Józefa II (1780-1790) prowadzone były działania zmierzające do ograniczenia języka polskiego na terenie Śląska Cieszyńskiego. W roku 1783, kiedy utworzono nową jednostkę administracyjną, łączącą Śląsk z Morawami. Na omawianym obszarze wzmogły się wówczas wpływy języka czeskiego. Taka sytuacja trwała do 1849 r., kiedy Śląsk Cieszyński wraz z Opawskim stały się odrębną prowincją cesarstwa z własnym sejmem i rządem krajowym. Ważnym wydarzeniem dla rozwoju miejscowości było wybudowanie „Drogi Cesarskiej”, która połączyła Wiedeń z Lwowem.

Wydarzenia lat 1848-49 (Wiosna Ludów) zaowocowały również zniesieniem osobistego poddaństwa chłopów i ich uwłaszczeniem. Wprowadzono równouprawnienie wyznaniowe, rozpoczęto walkę o prawa narodowe. Zaczął wychodzić „Tygodnik Cieszyński”, a potem „Gwiazdka Cieszyńska”, których redaktorem był Paweł Stalmach. W różnych latach ukazywały się inne gazety i czasopisma, m.in.: „Przyjaciel Ludu”, „Rolnik Śląski”, „Miesięcznik Pedagogiczny”, „Głos Ludu Śląskiego”, „Równość”, „Robotnik Śląski”, „Dziennik Cieszyński” oraz „Zaranie Śląskie”. Działania mające na celu rozbudzenie świadomości narodowej wydawały się koniecznością, zwłaszcza w obliczu istniejących antagonizmów słowiańsko-niemieckich i ciągle narastających konfliktów między Polakami i Czechami. Po kilkunastu latach doprowadziły one w końcu do zbrojnego konfliktu.

W 1914 roku rozpoczęła się pierwsza wojna światowa, kiedy w 1918 r. monarchia habsburska uległa rozkładowi, w Cieszynie powołano Radę Narodową Księstwa Cieszyńskiego z trzema równorzędnymi prezydentami: ks. Józefem Londzinem, dr Janem Michejdą i Tadeuszem Regerem. Jednocześnie, w Ostrawie powstał Zemský Národní Vybor pro Slezsko (Narodowy Komitet Krajowy dla Śląska). Rada Narodowa została poparta przez ówczesne władze polskie. Czeski Komitet Krajowy zaś nie otrzymał wystarczającego poparcia ze strony ośrodka praskiego. W nocy z 31. X na I. XI Polacy opanowali garnizon wojskowy w Cieszynie i rozbroili oficerów niemieckich. Pod władzą czeskiego Komitetu znajdował się jedynie powiat frydecki. „W tej sytuacji Czesi pierwsi zaproponowali porozumienie i obydwie ciała sfinalizowały 5 listopada 1918 r. umowę w Ostrawie rozgraniczającą sporny obszar. Polakom przypadł powiat bielski i cieszyński, Czechom frydecki, zaś powiat frysztacki podzielono według zasiedlenia gmin. Większość zagłębia węglowego znalazła się po stronie czeskiej, kolej bogumińsko-koszycka pozostawała pod władzą Rady Narodowej”. Wojska czeskie wykorzystując słabość państwa polskiego, zaangażowanego w obronę swoich wschodnich granic, przekroczyły ustaloną w umowie granicę i rozpoczęły akcję zbrojną. (23.01.1919r.) Walki trwały do 30.01.1919 r.

Konflikt próbowano rozwiązać drogą plebiscytu, lecz ostateczną decyzję podjęła Rada Ambasadorów w Paryżu. Ustalono, że nowa granica pomiędzy Polską i Czechosłowacją przebiegać będzie wzdłuż rzeki Olzy i przez pasmo Czantorii. Polsce przypadł powiat bielski i część cieszyńskiego. Po stronie czeskiej znalazł się cały okręg węglowo-hutniczy i węzeł kolejowy w Boguminie.

Podczas II wojny światowej Śląsk Cieszyński został wcielony do III Rzeszy. Rozpoczęły się wysiedlenia, aresztowania, wywózki na przymusowe roboty, masowe egzekucje i pacyfikacje. W pobliskim Goleszowie istniała filia obozu oświęcimskiego.

W wyniku drugiej wojny światowej Śląsk Cieszyński został podzielony na dwie części: polską i czechosłowacką. Dzisiaj te części wchodzi w skład dwóch państw: Polski i Czech. Nadal jednak obszar Śląska Cieszyńskiego kojarzony jest z granicami, które otrzymał w 1742 r.

I.3. Rozwój przestrzenny miejscowości

Miejscowość Ogrodzona jest położona w południowej części Gminy Dębowiec. Podobnie jak inne miejscowości gminy, położona jest w południowej części województwa śląskiego, u wrót Bramy Morawskiej, stanowiącej korytarz łączący położone po obu stronach masywów górskich – Sudetów i Karpat, obszary wielkich nizin: Niziny Węgierskiej i Niziny Polskiej. Ogrodzona leży w pobliżu starożytnego szlaku bursztynowego, łączącego północ i południe Europy, a także w korytarzu pomiędzy wschodem i zachodem Europy. Szerszy kontekst przestrzenny miejscowości Ogrodzona zapewniają rysunek 1 oraz rysunek 2, które przedstawiają węzłowe położenie województwa śląskiego oraz położenie miejscowości Ogrodzona na tle gminy Dębowiec.

Rysunek 1. Węzłowe położenie województwa śląskiego

Źródło: Plan zagospodarowania województwa śląskiego, Katowice, 2004, s. 11

Rysunek 2. Położenie miejscowości Ogrodzona

Źródło: Strategia rozwoju gminy Dębowiec 2004 – 2016, s. 5

Istniejące elementy sieci transportowej stanowią dobrą podstawę do komunikacji i wymiany.

Miejscowość Ogrodzona charakteryzuje urozmaicony krajobraz o charakterze góralsko-rolniczym, w którym łączą się elementy przyrodnicze i kulturowe. Najwyższe wzniesienie „Kamieniec”, znajduje się na wysokości 387 m. Dodatkowo, miejscowość wyróżnia się na tle przekształconym przez przemysł krajobraz województwa śląskiego jako obszar, który posiada bogate zasoby przyrodnicze i kulturowe. O atrakcyjności przyrodniczej decydują duże powierzchnie użytków zielonych. W Ogrodzonej znajduje się wododział zlewków Odry i Wisły. W zasobach kulturowych wyróżniają się zabytkowe obiekty i układy przestrzenne, również te najbardziej charakterystyczne dla obszaru pogranicza i Zaolzia. Unikatowy element tożsamości miejscowości jest obecność przedstawicieli wyznań protestanckich, w głównej mierze członków Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego.

W Ogrodzonej funkcjonuje szkoła podstawowa (81 uczniów) i publiczne przedszkole (44 podopiecznych). W Ogrodzonej działa również Środowiskowy Ośrodek Kultury i Centrum Kształcenia na Odległość.

Dodatkowo, mieszkańcy miejscowości korzystają z oferty kulturalnej i edukacyjnej blisko położonych Cieszyna, Bielska-Białej i Skoczowa.

Obecnie, do głównych problemów rozwoju miejscowości jest zaspokojenia rosnących oczekiwań mieszkańców związanych z lepszą infrastrukturą techniczną, komunikacyjną, a także wyzwani

związanych z większą aktywizacją mieszkańców i włączaniu ich w procesy współdecydowania o rozwoju miejscowości.

Większość mieszkańców Ogrodzonej jest zatrudniona w sektorach usługowym i rolniczym, większość z nich znajduje zatrudnienie poza miejscem zamieszkania w pobliskich, większych miastach: Cieszynie, Bielsku-Białej lub Skoczowa.

Rozwój miejscowości jest zdeterminowany przez rozwój pobliskich większych miast, a także w dłuższej perspektywie utworzenia obszarów metropolitalnych-śląskiego i krakowskiego, a także wykorzystanie polsko-czeskiego potencjału transgranicznego.

I.3.1 Podstawowe elementy sieci osadniczej

Miejscowość Ogrodzona, poprzez przynależność do powiatu cieszyńskiego jest związana z Aglomeracją Bielską (liczącą 180 tys. mieszkańców). Aglomeracja Bielska jest miastem węzłowym strefy transgranicznej, gdyż łączy Bielsko-Białą z Aglomeracją Górnośląską oraz z Republiką Czeską i Republiką Słowacką poprzez Cieszyn i Zwardoń oraz z Aglomeracją Krakowską.

Układ sieci osadniczej, podobnie jak w całej gminie Dębowiec, ma charakter wiejski. Jest złożony z wielu domów jednorodzinnych powstałych w ostatnim 10-leciu i typowych dla obszaru przedwojennych zabudowań gospodarczych. W miejscowości nie ma ściśle określonego centrum, zabudowania rozlokowane są chaotycznie wzdłuż dróg gminnych i powiatowych.

Ogrodzona posiadają stosunkowo dobre powiązania komunikacyjne, tworząc gęstą sieć osiedleńczą o w miarę równym rozmieszczeniu ludności.

Miejscowość Ogrodzona charakteryzuje również negatywna tendencja degradacji przestrzeni i braku ładu przestrzennego, między innymi postępujące zjawisko rozpraszania zabudowy, powodowane przez intensywny rozwój budownictwa jednorodzinne. Procesem suburbanizacji (rosnąca liczba mieszkańców miast przenoszących się na wieś) wiąże się z problemy w różnych obszarach funkcjonowania miejscowości, wśród nich można wymienić:

- Trudności gminy w zapewnieniu niezbędnego poziomu usług publicznych,
- postępująca zabudowa, powoduje zwiększenie zapotrzebowania na tereny dla rozwoju funkcji mieszkaniowych, handlowych i przemysłowych, zmniejszająca powierzchnie terenów zielonych i otwartych oraz prowadząca do nieodwracalnych zmian w krajobrazie,
- wzrost poziomu ruchu i presji na środowisko oraz rosnące zapotrzebowania na powiązania komunikacyjne,
- rozwój indywidualnej zabudowy realizowanej bez zachowania zasad ładu przestrzennego.

Podsumowanie

1. rewaloryzacja przestrzeni będzie miała duży wpływ na poprawę wizerunku miejscowości. Zachowanie i odpowiednie wyeksponowanie walorów środowiska kulturowego, w tym cech i obiektów charakterystycznych będzie miało istotne znaczenie dla nadania indywidualnego charakter;
2. nasilający się proces urbanizacji powoduje dekompozycję struktury funkcjonalno-przestrzennej i powoduje powstawanie zagrożeń dla krajobrazu przyrodniczo-kulturowego i ładu przestrzennego;
3. postępująca urbanizacja powoduje zmniejszanie powierzchni terenów zielonych i otwartych oraz prowadzi do nieodwracalnych zmian w krajobrazie;
4. wymagana jest rehabilitacja i restrukturyzacja przestrzeni poprawy ich wewnętrznej struktury przestrzennej, ekonomicznej i społecznej oraz realizacji brakujących powiązań komunikacyjnych;
5. wymagane jest podniesienia standardu i rozbudowy infrastruktury społecznej i technicznej.

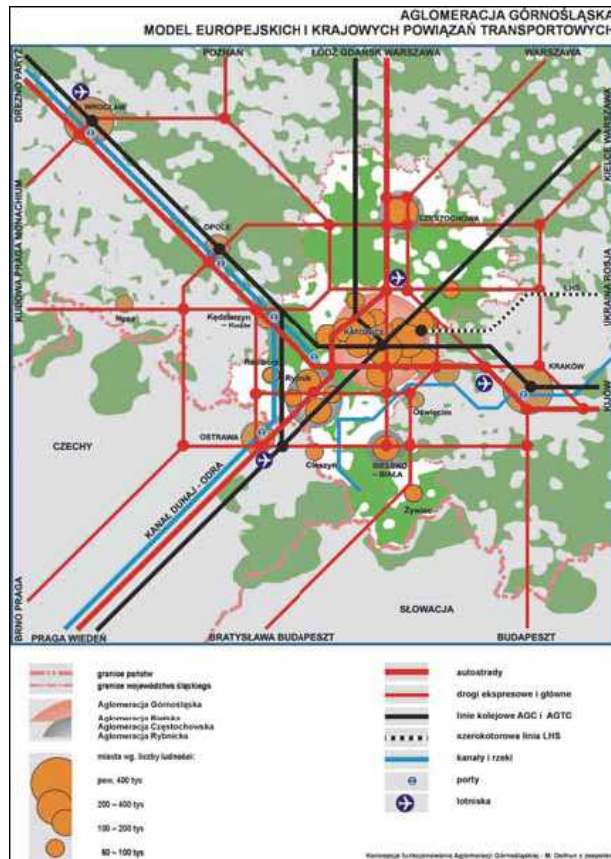
I.3.2 Powiązanie techniczne i infrastrukturalne miejscowości

SYSTEM TRANSPORTOWY

Miejscowość Ogrodzona jest położona w pobliżu europejskich korytarzy węzłowych Wschód-Zachód, Północ-Południe. Najważniejszy jest Korytarz VI dla relacji (Helsinki) Sztokholm - Gdańsk – Katowice – Żylin - (Budapeszt – Ateny), z odgałęzieniem VIB dla relacji Częstochowa - Ostrawa (Wiedeń – Wenecja). W Ogrodzonej nie ma połączenia z liniami kolejowymi.

Jednak dobra sieć powiązań drogowych daje szansę włączenia się do sieci szybkich powiązań z drogami szybkiego ruchu.

Rysunek 3. Położenie miejscowości Ogródziona w obszarze węzłowym korytarzy transportowych.

Źródło: Plan zagospodarowania województwa śląskiego, Katowice, 2004, s. 21

Podstawowy układ drogowy jest związany z układem drogowym gminy Dębowiec, w której zbudowanych jest:

- drogi gminne to 76,585 km
- drogi powiatowe to 23,244 km
- droga ekspresowa to 0,820 km.

Do podstawowych mankamentów systemu drogowego miejscowości należy zaliczyć:

- zły lub niezadowalający stan techniczny układu drogowego,
- opóźnienia w budowie sprawnych połączeń drogowych.
- nieprzystosowanie układu drogowego do natężeń ruchu kołowego

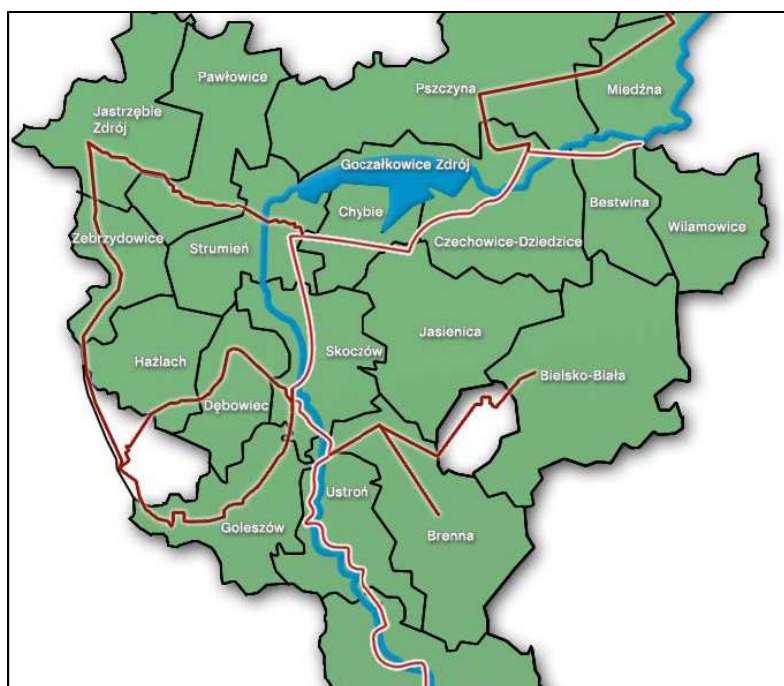
KOMUNIKACJA ROWEROWA

Ze względu na dogodny położenie, miłośnicy turystyki rowerowej mają dogodny dostęp do tras rowerowych przebiegających przez Gminę Dębowiec. Trasa wyznaczona w miejscowości Ogródziona przebiega przedstawia się następująco:

Rybnik – Jastrzębie Zdrój – Ustroń. Rybnik – Paruszowiec – Chwałowice – Jankowice Rybnickie – Świerklany Dolne – Połomia – Szeroka – Jastrzębie Zdrój – Kyndra – Bzie Zameckie – Zebrzydowice – Kończyce Małe – Kończyce Wielkie – Hażlach – Zamarski – Gumna – Bażanowice – Dziegielów – Ustroń, 80 km.

Szansą na dalszy rozwój turystyki rowerowej, a w konsekwencji szlaków rowerowych jest stworzenie „Rowerowej Trasy Wiślańskiej” (przedstawiono na rysunku 4). Rozwój " Rowerowej Trasy Wiślanej " ma na celu udostępnienie turystom walorów krajoznawczych i krajobrazowych województwa śląskiego. Wdrożenie projektu daje miejscowości szansę wykreowania funkcji turystycznych i wyeksponowania walorów dotychczas nie prezentowanych. Przynależność do „Rowerowej Trasy Wiślańskiej” powinna również stymulować rozwój infrastruktury turystycznej i paraturystycznej oraz zachęcanie do podejmowania działalności gospodarczej.

Rysunek 4. Schemat przebiegu "Wiślanej Trasy Rowerowej".

Źródło: Strategia Rozwoju Produktu Turystycznego „Wiślańska Trasa Rowerowa” na terenie województwa śląskiego, Polska Agencja Rozwoju Turystyki S.A, Warszawa 2005, s.14

SYSTEMY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Miejscowość posiada 6 km sieci kanalizacyjnej, większa część gospodarstw domowych jest podłączona do sieci wodociągowej.

Gospodarka odpadami ze względu na znaczną ilość odpadów komunalnych nagromadzonych w przeszłości oraz wytwarzanych na bieżąco stanowi jeden z najistotniejszych problemów.

Istniejący układ linii przesyłowych wraz ze stacjami węzłowymi w obecnym stanie w pełni pokrywa występujące w miejscowości zapotrzebowanie na energię elektryczną.

Problemem stanowią elementy elektroenergetycznego systemu funkcjonujące ponad 30 lat, wymagające doinwestowania i gruntownej modernizacji.

PODSUMOWANIE

- położenie w pobliżu korytarzy transportowych oraz dogodna lokalizacja miejscowości sprzyjają jej rozwojowi;
- gęstość sieci drogowej zapewnia podstawowe połączenie oraz stanowi atrakcyjności miejscowości;
- rozbudowa ścieżek rowerowych podniesie atrakcyjność miejscowości;
- miejscowość jest wyposażona w sieć wodociągową w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę, a wydajności ujęć i wodociągów regionalnych są niewykorzystane, posiadane rezerwy zabezpieczają dalszy rozwój osadnictwa, wymagane są jednak działania usprawniające funkcjonowanie systemu i podnoszące jakość produkowanej wody;
- zmniejsza się ilość ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych do wód, a także zwiększa się ilość nowych oczyszczalni i długość sieci kanalizacji sanitarnej, jednak gospodarka ściekowa miejscowości wciąż wymaga rozwiązania systemów transportu i unieszkodliwiania ścieków;
- istniejący system elektroenergetyczny zapewnia dostawę energii elektrycznej w ilościach gwarantujących pokrycie potrzeb.

I.3.3 Charakterystyczne elementy przestrzeni miejscowości Ogrodzona

Miejscowość Ogrodzona ma charakter rolniczy. Cały obszar miejscowości stanowi zabudowa jednorodzinna, z charakterystycznymi zabudowaniami gospodarczymi. Jednym z najstarszych budynków we wsi są Środowiskowy Ośrodek Kultury (budynek dawnej szkoły) z 1778 roku oraz kościół pw. św. Mateusza z 1855 r. Zabudowa oscyluje wzdłuż dróg gminnych i powiatowych. Centrum wsi nie jest jasno wydzielone.

Na wizerunek miejscowości negatywnie wpływa chaos przestrzenny i brak jednolitej zabudowy.

Postępujący rozwój budownictwa jednorodzinnego spowodował zmniejszanie powierzchni terenów zielonych i otwartych oraz do prowadzi do nieodwracalnych zmian w krajobrazie.

Do charakterystycznych elementów przestrzeni miejscowości Ogrodzona należą:

- 1. Cmentarz rzymsko-katolicki wraz z kaplicą**
- 2. Cmentarz ewangelicki założony w 1877 roku.**

3. Budynek Środowiskowego Ośrodka Kultury

Źródło: <http://www.ogrodzona.cieszyn.pl/index.php?slab=slabid-35> (10 sierpnia 2010r.)

4. Budynek Szkoły Podstawowej

Źródło: <http://ogrodzona.cieszyn.pl/index.php?slab=slabid-9> (10 sierpnia 2010r.)

3. Budynek Publicznego Przedszkola

Źródło: <http://www.debowiec.cieszyn.pl/40,przedszkole-w-ogrodzonej.html> (10 sierpnia 2010r.)

4. Tradycyjne zabudowania gospodarskie położone wzdłuż dróg gminnych i powiatowych.

5. Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Mateusza z 1855.

Źródło: <http://kosciolypowcieszynskiego.blog.onet.pl/Ogrodzona-Kosciol-p-w-Sw-ateu,2,ID373445387>,
(10 sierpnia 2010r.)

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

II.1. Opis zasobów środowiska

II.1.1 Opis zasobów przyrodniczych

Miejscowość Ogrodzona na tle województwa śląskiego odróżnia nie zniszczony krajobraz. Na jej obszarze można zaobserwować wiele unikalnych wartości przyrodniczych. Na jej kierunki, charakter oraz zasięg wpływ ma położenie miejscowości, istniejące zasoby, jak i powiązania przyrodnicze z dalszym i bliższym otoczeniem. Miejscowość charakteryzuje krajobraz wyżynny, typowy dla Beskidu Zachodniego

i Pogórza Śląskiego, które zbudowane są z fliszu karpackiego, zaznaczają się w krajobrazie w postaci wzniesień, grzbietów oraz falistą powierzchnią. Biorąc pod uwagę podział fizyczno-geograficzny, znajduje się w obrębie Niżu Środkowoeuropejskiego, Wyżyn Polskich oraz Karpat Zachodnich z Podkarpaciem.

Miejscowość jest usytuowana w pobliżu rzeki Knajki, opasającej od wschodu najwyższe wzniesienia na terenie Ogrodzonej- Kamieniec i Górki, między którymi przebiega dział wodny, rozdzielający dorzecza Wisły i Odry.

Roślinnością charakterystyczną dla gminy Dębowiec są licznie występujące jesiony, lasy łąkowe, a także dęby szypułkowe. W znacznych ilościach występują olsze, sosny pospolite i brzozy brodawkowe. Na uwagę zasługują także takie gatunki drzew jak: lipa drobnolistna, świerk pospolity, świerk kłujący, sosna żółta oraz wierzba płacząca. Występują również takie gatunki krzewów i pnączy jak róża wielokwiatowa i pigwowiec japoński. Faunę reprezentują rzadkie gatunki ptaków: bączek, bąk, dzierzba czarnoczelna, mewa czarnogłowa, rybitwa białowąsa, rybitwa rzeczna, rybitwa czarna, sieweczka rzeczna, śmieszka, zausznik. Na terenie gminy występują również gady i płazy objęte Dyrektywą 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku (zmienioną Dyrektywą 97/62/WE).

Użytki rolne są główną formą wykorzystania ziemi. W roku 2009 zajmowały znaczną część ogólnej powierzchni miejscowości. Na terenie Ogrodzonej występują niekorzystne dla rolnictwa gleby, dominują gleby płowe i brunatne.

Obecnie, jednym z głównych zagrożeń i konfliktów na tle ochrony przyrody nie jest przemysł, a presja inwestycyjna związana z zabudową kubaturową i mieszkaniową, a także przedsięwzięcia związane z rekreacyjnym wykorzystaniem terenów cennych przyrodniczo. Dodatkowo, często w wyniku nieodpowiednich działań degradowane są różne wartości geomorficzne. Stopień zniszczenia jest wynikiem, rozpraszania zabudowy, formy architektonicznych realizowanej zabudowy, lokalizacji lub prowadzenia sieci infrastruktury technicznej w sąsiedztwie, często również w obrębie cennych form rzeźby oraz niszczenia walorów punktów i tras widokowych.

II.1.2 Opis zasobów kulturowych

Miejscowość Ogradzona charakteryzują bogate i zróżnicowane zasoby kulturowe. Położenie geograficzne na przecięciu starych traktów biegnących z Zachodu na Wschód i z Południa na Północ Europy oraz naturalne bogactwa miały wpływ na kształtowanie się procesów społecznych i gospodarczych oraz osadnictwa w regionie i wielkie zróżnicowanie jego kulturowych krajobrazów.

Ogradzona jest miejscem gdzie spotykają tradycje czeskie, austriackie, polskie i pruskie wspierane przez wielowyznaniowość miejscowości.

Do najważniejszych zasobów materialnych zaliczamy:

1. Cmentarz rzymsko-katolicki wraz z kaplicą z 1891 roku
2. Cmentarz ewangelicki z 1877 r.
3. Murowany Dom parafialny z 1863 roku.
4. usytuowana przed plebanią kamienna figura Św. Jana Nepomucena z roku 1857, na ozdobnym postumencie z rozetkami

5. kamienne krzyże przydrożne położone przy posesjach 96 i 98 z 1932r. i 1946 r.
6. Murowany budynek szkoły z końca XIX wieku
7. Murowany dwór z przełomu XVII i XIX wieku
8. Zabytkowa stodoła należąca do dworu, z pierwszego ćwierćwiecza XX wieku
9. Drewniany budynek gospodarczy z pierwszej połowy XX wieku
10. Dwa murowane budynki gospodarcze należące do dworu z przełomu XIX i XX wieku
11. Murowany dom z drugiej połowy XIX wieku
12. Murowane gospodarstwo z lat 30-tych XX wieku
13. Murowane gospodarstwo wraz ze stodołą i oborą z lat 20-tych XX wieku
14. Murowany budynek poczty konnej z 1896 r.
15. Murowany dom (nr 25) z przełomu XIX i XX wieku
16. Murowany dom (nr 26) z przełomu XIX i XX wieku
17. Budynek dawnego wójtostwa z XVIII i XIX wieku
18. Budynek przedszkola z końca XIX wieku
19. Murowany dom z lat 20-tych XX wieku
20. Murowany dom z końca XIX wieku
21. Murowany dom z drugiej połowy XIX wieku
22. Zabudowania gospodarskie (dom, stodoła, obora) z przełomu XIX i XX wieku
23. Murowany dom z lat 30-tych XX wieku
24. Willa nr 73 z lat 30-tych XX wieku
25. Budynek mleczarni z lat 30-tych XX wieku
26. Mleczarnia z lat 30-tych XX wieku
27. Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej z lat 20-tych XX wieku.

Do zasobów służących rozwojowi wsi zaliczamy również wyposażenie kościoła parafialnego Św. Mateusza. Wyposażenie wnętrza świątyni stanowi ołtarz główny z barokowymi rzeźbami św. Piotra i Pawła, z obrazem św. Mateusza z roku 1869r., boczny z obrazem Matki Boskiej Różańcowej z widokiem kościoła z wieku XIX, barokowa chrzcielnica ze sceną Chrztu Chrystusa-wiek XVIII, postument kamienny z roku 1599, cztery żyrandole kryształowe z wieku XIX, obrazy z wieku XIX: Matka Boska z Dzieciątkiem, Ukrzyżowanie oraz Chrztost Chrystusa, dzwon z plakietką przedstawiającą Matkę Boską z Dzieciątkiem z 1672r.

Do najważniejszych zasobów niematerialnych zaliczamy:

- różnorodność kulturową miejscowość wynikając z jej transgranicznego i wielozwyznaniowego charakteru;
- przywiązanie do lokalnej tradycji i silnie rozwiniętą tożsamość lokalną;
- kultywowanie tradycji rzetelnej pracy i przedsiębiorczości.
- przywiązanie wagi do wykształcenia i edukacji.

Dostrzeganie w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gospodarczego znaczenia krajobrazu ma ogromne znaczenie dla dalszego rozwoju miejscowości Ogrodzona.

Dlatego też, coraz większe zrozumienie znajduje potrzeba ochrony krajobrazów kulturowych i terenów otwartych. Zasoby materialne są zagrożone utratą swoich charakterystycznych cech.

Przeciwdziałaniem procesom destrukcyjnym powinna być ochrona i promocja charakterystycznych historycznych krajobrazów, obejmujących Ogrodzoną.

II.1.3 Opis zasobów społecznych i ich infrastruktury

Na podstawie długoterminowej prognozy ludności wg Głównego Urzędu Statystycznego w miejscowości Ogrodzona do roku 2015 można się spodziewać:

- dalszego spadku liczby mieszkańców oraz utrzymanie się tej tendencji w latach następnych zmniejszenia się liczby ludności w wieku produkcyjnym;
- ujemnego przyrostu naturalnego;
- stałego wzrostu nowych mieszkańców.

Większość mieszkańców jest zatrudniona w sektorze usług, część mieszkańców znajduje zatrudnienie w rolnictwie. Wśród rolników przeważają osoby w wieku emerytalnym, można spodziewać się procesu „starzenia wsi”, który będzie pogłębiony przez niski przyrost naturalny.

Stopień wyposażenia miejscowości Ogrodzona w podstawową infrastrukturę jest niewystarczający. Wieś jest tylko częściowo skanalizowana.

Na terenie miejscowości są sporadycznie organizowane ciekawe imprezy kulturalne i integracyjne.

Miejscowość Ogrodzona leży na obszarze, który jest atrakcyjny dla turystyki oraz wypoczynku weekendowego pod względem kulturowym.

II.1.4 Opis potencjału gospodarczego miejscowości

Na terenie miejscowości Ogrodzona jest zarejestrowanych 63 podmiotów gospodarczych, z czego 62 podmioty są zarejestrowane jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod względem obszaru działalności przeważa działalność handlowa i usługowa. Na terenie miejscowości prowadzą swoją działalność sprzedawcy produktów przeznaczonych dla rolnictwa, pracownie projektowe, stolarskie, transportowe, firmy budowlane, naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, sklepy spożywcze, mechanika pojazdowa, firma komputerowa.

W celu dokonania oceny potencjału gospodarczego i społecznego miejscowości Ogrodzona poniżej przedstawione zostały wyniki badań z zakresu oceny atrakcyjności inwestycyjnej i potencjału

gospodarczego gmin województwa śląskiego⁶, w których została ujęta gmina Dębowiec. Na potrzeby w/w oceny sformułowano syntetyczny miernik atrakcyjności inwestycyjnej gminy (SMAIG). SMAIG został opracowany na podstawie trzech kryteriów, decydujących o atrakcyjności poszczególnej gminy:

- ilości inwestycji zakończonych w gminie w badanym okresie na 1000 mieszkańców (waga 1),
- wartości inwestycji w gminie w badanym okresie na 1 mieszkańca (waga 5),
- ilość nowych miejsc pracy w badanym okresie (waga 3)

SMAIG= pozycja w rankingu (od najniższej do najwyższej) według ilości inwestycji*1 (waga) + pozycja w rankingu (od najniższej do najwyższej) według wartości inwestycji* 5 (waga)+ pozycja w rankingu (od najniższej do najwyższej) według ilości nowych miejsc pracy w badanym okresie* 3 (waga)

W badaniu wykorzystano również syntetyczny miernik rozwoju społeczno-gospodarczego :

SMRSG=% zmiana A+ % zmiana B+ % zmiana C/3

Gdzie:

SMRSG- miernik syntetycznego rozwoju społeczno-gospodarczego

Zmienna A- poziom bezrobocia

Zmienna B- średni poziom budżetu gospodarstwa domowego

Zmienna C- poziom dochodu gminy

Wyniki badań dla gmin wiejskich przedstawia tabela nr 2. Największą atrakcyjnością inwestycyjną, ze względu na SMAIG, cechuje Skoczów, z wynikiem 371 punktów. Na ten rezultat wpłynęły wysokie wartości czynników branych pod uwagę przy tworzeniu rankingu

Tabela 2. Ranking gmin wiejskich województwa śląskiego ze względu na wartość miernika syntetycznego.

Miejsce w rankingu	Wartość miernika	Nazwa gminy
1	371	Skoczów
2	366	Kłobuck
3	362	Mykanów
4	335	Buczkowice
5	324	Ciasna
6	301	Pietrowice Wielkie
7	295	Konieczpol

⁶ Raport końcowy z realizacji badania: *Atrakcyjność inwestycyjna i potencjał gospodarczy gmin województwa śląskiego*, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2009.

8	292	Poczesna
9	290	Rędziny
10	288	Krzepice
11	284	Wilamowice
12	276	Herby
13	250	Mstów
14	249	Blachownia
15	244	Krzyżanowice
16	239	Olsztyn
17	236	Strumień
18	228	Rudnik
19	225	Woźniki
20	218	Świerklaniec
21	207	Krupski Młyn
22	203	Pawonków
23	203	Wręczyca Wielka
24	201	Ożarówce
25	198	Lipie
26	196	Bojszowy
27	195	Jaworze
28	188	Zbrosławice
29	187	Dębowiec
.....
64	12	Starcza

Źródło: ¹ Raport końcowy z realizacji badania: *Atrakcyjność inwestycyjna i potencjał gospodarczy gmin województwa śląskiego*, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2009, s. 30 i 31

Porównanie, subrankingu ze względu na kryterium 1 dla gmin leżących w pobliżu gminy Dębowiec przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Subranking dla gmin wiejskich ze względu na kryterium nr 1 – ilość inwestycji

Lp.	Wskaźnik syntetyczny	Punkty za kryterium Ilość inwestycji	Nazwa gminy
1	187	24	Dębowiec
2	236	23	Strumień
3	116	22	Goczałkowice Zdrój
4	371	19	Skoczów
5	179	11	Chybie
6	153	1	Hażlach

7	42	1	Kobiór
---	----	---	--------

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raport końcowy z realizacji badania: *Atrakcyjność inwestycyjna i potencjał gospodarczy gmin województwa śląskiego*, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2009, 32i 33

Porównanie, subranking ze względu na kryterium nr 2-wartość inwestycji przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Subranking wybranych gmin wiejskich ze względu na kryterium 2 – wartość inwestycji.

Lp.	Wskaźnik syntetyczny	Punkty za kryterium Wartość inwestycji	Nazwa gminy
1	371	160	Skoczów
2	187	100	Dębowiec
3	23	45	Strumień
4	179	30	Chybie
5	116	25	Goczałkowice Zdrój
6	153	5	Hażlach
7	42	5	Kobiór

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raport końcowy z realizacji badania: *Atrakcyjność inwestycyjna i potencjał gospodarczy gmin województwa śląskiego*, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2009, 32i 33

Porównanie, dla kryterium nr 3 –liczba nowych miejsc pracy zawiera subranking przedstawiony w tabeli nr 5.

Tabela 5. Subranking dla wybranych gmin wiejskich ze względu na kryterium 3- liczba nowych miejsc pracy.

Lp.	Wskaźnik syntetyczny	Punkty za kryterium Liczba nowych miejsc pracy	Nazwa gminy
1	371	192	Skoczów
2	236	168	Strumień
3	153	147	Hażlach
4	179	138	Chybie
5	116	69	Goczałkowice Zdrój
6	187	63	Dębowiec
7	42	36	Kobiór

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raport końcowy z realizacji badania: *Atrakcyjność inwestycyjna i potencjał gospodarczy gmin województwa śląskiego*, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2009, 32i 33

Analizując potencjał gospodarczy miejscowości należy również wziąć pod uwagę główne czynniki atrakcyjności inwestycyjnej. Czynniki te można podzielić na zewnętrzne (niezależne od miejscowości) oraz wewnętrzne (zależne od miejscowości). Tabela 6 przedstawia czynniki, które na podstawie badań przeprowadzonych w województwie śląskim są szczególnie widoczne i odczuwalne przez inwestorów.

Tabela 6. Czynniki sprzyjające atrakcyjności inwestycyjnej.

Czynniki sprzyjające zewnętrzne	Czynniki sprzyjające wewnętrzne
1. Dostępność transportowa gminy	1. Przygotowanie terenów pod inwestycje
2. Dostępność terenów pod inwestycje	2. Posiadanie przez gminę strategicznych dokumentów
3. Lokalizacja gminy	3. Obecność stref ekonomicznych
4. Bliskość do atrakcyjnego rynku zbytu na wytwarzane w wyniku inwestycji towary/usługi	4. Infrastruktura społeczna
5. Obecność podobnych podmiotów działających na rynku	5. Poziom wybranych podatków lokalnych
6. Dobrze rozwinięte otoczenie biznesu	6. Ulgi dla inwestorów
7. Dostępność zasobów ludzkich (potencjalnych pracowników)	7. Aktywność władz lokalnych w pozyskiwaniu inwestorów
8. Niskie koszty pracy	8. Dobrze zorganizowana obsługa przedsiębiorców
9. Niskie ceny gruntu/ powierzchni biurowych	9. Działalność promocyjna gminy
10. Walory środowiskowe, krajobrazowe	10. Działania gminy na rzecz pozyskiwania inwestorów
	11. Prężnie działające organizacje pozarządowe.

Zródło: Raport końcowy z realizacji badania: *Atrakcyjność inwestycyjna i potencjał gospodarczy gmin województwa śląskiego*, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2009, s. 52

Potencjał społeczności miejscowości Ogrodzona został rozpatrzony w aspekcie uczestnictwa obywatelskiego, które opiera się na inicjatywie i aktywnej postawie mieszkańców. Ze względu na brak danych w niniejszym dokumencie uwzględniono tylko niektóre wskaźniki obrazujące stan kapitału społecznego (często w celu mierzenia kapitału społecznego wykorzystano wskaźniki horyzontalne zaproponowane przez Groottoert'a wśród nich można wymienić: liczba i rodzaj organizacji, lokalnych instytucji i grup nieformalnych, udział/rozkład uczestnictwa, udział w procesie podejmowania decyzji, udział pokrewnych osób w działalności stowarzyszeń, homogeniczność zarobków i zawodów w stowarzyszeniach, zaufanie wśród mieszkańców i gospodarstw domowych, zaufanie do władz, postrzeganie organizacji działających w społeczności).

Dodatkowo, w ocenie uczestnictwa lokalnego służy narzędzie, które w swojej ustrukturyzowanej formie jest zwane lokalną mapą aktywności. Lokalna mapa aktywności pozwalają ustalić, jakim stopniu aktywność obywatelska odpowiada lokalnym potrzebom.

Najpopularniejszym miernikiem uczestnictwa obywateli z życia publicznym jest frekwencja wyborcza. Porównanie frekwencji z ostatnich głosowań pozwala stwierdzić, iż kształtuje się ona na średnim poziomie w zależności od wyborów frekwencja wyborcza waha się między 50 a 55 %. Średnia frekwencja nie koresponduje natomiast z liczbą uczestników zebrań mieszkańców, która oscyluje wokół 10-20 osób, co stanowi zaledwie ok. 4% ogólnej liczby mieszkańców. Z kolei, nie jest możliwe

ustalenie wskaźnika czynnego zaangażowania, czyli deklaracji uczestnictwa w działaniach na rzecz dobra wspólnego czy działania w różnego typu organizacjach.

Na terenie Ogrodzonej działają organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie Organizacji Społecznych „Inicjatywa”, Kółko Rolnicze, Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich.

Wspólnie organizacją kilku imprez wśród których należy wymienić rajdy rowerowe, turnieje bilardowe, turnieje tenisa stołowego, rajdy turystyczno-krajoznawcze, które skupiają razem około 400 uczestników. Mieszkańcy czynnie uczestniczą w organizacji Spartakiady Sołectw oraz Dożynek Gminnych, których Ogrodzona była gospodarzem w 2009r.

Organizacje działające na terenie miejscowości Ogrodzona wykazują niską umiejętność w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych oraz współpracy między sobą i z instytucjami gminy (tabela 4). Aktywnością w tym względzie wykazuje się Stowarzyszenie Organizacji Społecznych „Inicjatywa”.

Tabela 4. Wybrane relacje organizacji pozarządowych działających na terenie miejscowości Ogrodzona z wybranymi partnerami

Typ relacji	Odsetek NGO
pozyskiwanie dotacji z budżetu gminy	1 organizacja
Pozyskiwanie dotacji z innych źródeł (fundusze pomocowe, fundacja)	1 organizacja
Pozyskiwanie wsparcia finansowego od biznesu	0
Współpraca z organizacjami pozarządowymi (realizacja wspólnych przedsięwzięć)	Organizacje na terenie miejscowości współdziałają w celu organizacji wspólnych przedsięwzięć.
Współpraca z instytucjami gminy	Wszystkie organizacje współpracują nieformalnie z instytucjami gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy Dębowiec, 9 lipiec 2010

W Ogrodzonej są realizowane inicjatywy tradycję lokalną. W miejscowości Ogrodzona brakuje działań służących „ochronie dobra wspólnego”, brakuje inicjatyw z zakresu ochrony przyrody, dziedzictwa narodowego i tradycji.

Działalność sektora pozarządowego jest w dużej mierze zdeterminowana przez kondycję organizacji w miejscowości Ogrodzona, stanem ich zasobów ludzkich, finansowych i organizacyjnych, a także realizowaną przez gminę polityką współpracy i wspierania tego typu podmiotów.

Kontakty pomiędzy organizacjami pozarządowymi a władzami lokalnymi zdominowała kwestia środków na realizację przedsięwzięć.

Podsumowując można stwierdzić, iż uczestnictwo mieszkańców w życiu publicznym przybiera postać „wyspową” lub „enklawową”, zaś organizacje pozarządowe nie odgrywają pierwszoplanowej roli w aktywizowaniu mieszkańców do działań na rzecz społeczności lokalnych, których są członkami⁷. Można również sformułować tezę, iż rozwiązywanie istotnych problemów społecznych w dużej mierze odbywa się z inicjatywy bądź jest stymulowane przez administrację publiczną.

Dodatkowo, pomimo, że politykę informacyjną gminy można ocenić bardzo wysoko, to trudno mówić o wymianie informacji zarówno z organizacjami, jak i z mieszkańcami miejscowości. Istnieje mechanizm dystrybucji „do” oraz ewentualnie żądanie informacji „od”, ale brakuje mechanizmów wymiany informacji o realizowanych działaniach, zbierania opinii o potrzebach i problemach, sposobach ich zaspokajania, konsultacji strategicznych, innymi słowy działań służących budowaniu struktur partycypacji społecznej.

II.2. Podsumowanie (ustalenie zasobów wyróżniających daną miejscowość i rozpoznanie potencjału)

Wśród zasobów wyróżniających miejscowości Ogrodzona można wymienić:

- położenie blisko prężnych ośrodków miejskich Cieszyna, Bielska Białej (drugiego po Katowicach miasta pod względem atrakcyjności inwestycyjnej). W przypadku miejscowości Ogrodzona szansą może być strategia skupiania mieszkańców z pobliskich miejscowości, oferując im atrakcyjne miejsca pod mieszkalnictwo (wieś, czyste środowisko, cisza);
- położenie przygraniczne, które przybliży miejscowość do atrakcyjnych zagranicznych rynków zbytu i lokuje miejscowość na trasach międzynarodowych i pozwala na aktywne budowanie współpracy transgranicznej;
- dostępność i jakość zasobów ludzkich – miejscowość Ogrodzona wyróżnia niska stopa bezrobocia, niska liczba osób długotrwale bezrobotnych, dobrze wykwalifikowana kadra, a także kulturowe postawy (sumienność, odpowiedzialność, uczciwość, inicjatywa);
- niskie ceny gruntów w stosunku do pobliskich dużych ośrodków – ważny czynnik dla inwestorów, brany pod uwagę przy rozważaniu wyboru miejsca pod inwestycję;
- walory środowiskowe i krajobrazowe – szansą dla rozwoju turystyki i rozwoju budownictwa jednorodzinnego;
- posiadanie przez miejscowości dokumentacji strategicznej. Korzyści płynące z posiadania długookresowych planów są wielorakie, przede wszystkim ułatwia zarządzanie, usprawnia

⁷ (red.) P. Gliński, B. Lebenstein, A. Siciński: *Samoorganizacja społeczeństwa polskiego: III sektor i wspólnoty lokalne w jednoczącej się Europie*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2004, s.270.

działanie poszczególnych uczestników życia gospodarczego i społecznego, wskazuje cele, ich hierarchie, potencjalne możliwości;

- niskie podatki lokalne;
- wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym;
- stosunkowo duża liczba podejmowanych inicjatyw społecznikowskich.

III. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

III.1. Analiza SWOT miejscowości Ogrodzona

Przedstawiona niżej analiza powstawała w oparciu o analizę zasobów przyrodniczych, kulturowych i gospodarczych.

Tabela 2. Analiza SWOT .

Położenie, środowisko naturalne, ekologia	
<i>Mocne strony</i>	<i>Szanse</i>
<ul style="list-style-type: none"> -walory krajobrazowe -mikroklimat -relatywnie czyste środowisko naturalne -zalesienie -położenie geograficzne -korzystne warunki do rozwoju turystyki 	<ul style="list-style-type: none"> -bliskość granicy czeskiej i słowackiej -lokalizacji pomiędzy Cieszynem a Bielskiem Białą -inwestycje ekologiczne w skali makro -wzrost świadomości i dbałości o środowisko naturalne -wzrastająca popularności turystyki rowerowej i rekreacyjnej
<i>Słabe strony</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> -mało zagospodarowanych terenów -rozproszona zabudowa - różnorodność zabudowy -nieporządek na terenach leśnych i zielonych -brak wyraźnego centrum 	<ul style="list-style-type: none"> -brak jasnej wizji zagospodarowania przestrzeni -niewystarczająca świadomość dotycząca wagi ochrony krajobrazu i zasobów przyrodniczych

Potencjał społeczny i gospodarczy	
<i>Mocne strony</i>	<i>Szanse</i>
<ul style="list-style-type: none"> -aktywne organizacje pozarządowe, - przedsiębiorcza społeczność, -dobra baza oświatowa -niskie bezrobocie -niska przestępczość -bogata historia miejscowości -tradycje przedsiębiorczości -ciekawe zabytki -aktywni liderzy -bogata i zróżnicowana kultura lokalna 	<ul style="list-style-type: none"> -rosnąca świadomość mieszkańców w aspekcie budowania tożsamości lokalnej -rosnąca świadomość wagi włączania mieszkańców w proces podejmowania decyzji -przynależność do Wiślańskiej Trasy Rowerowej -rozwój turystyki weekendowej, -rozwój agroturystyki -podejmowanie działań służących aktywizacji mieszkańców
<i>Słabe strony</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> -roszczeniowe postawy mieszkańców we współpracy z samorządem -brak infrastruktury i przedsięwzięć integrujących mieszkańców -niewystarczająca działalność pozaszkolna rozwijająca zainteresowania mieszkańców -niewykorzystanie potencjału organizacyjnego i infrastrukturalnego istniejących obiektów, -brak aktywnych liderów/animatorów, -niewystarczające wsparcie infrastrukturalne -mały obszar terenów przeznaczony pod inwestycje -brak terenów pod inwestycje -niewystarczająca jakość i niedobór sektora usług m.in. gastronomia, kultura -mała aktywność mieszkańców w pozyskiwaniu środków UE na rzecz rozwijania działalności gospodarczej i społecznej -niechęć do współdziałania między sołectwami i organizacjami NGO 	<ul style="list-style-type: none"> -spadająca liczba mieszkańców, -migracja młodych ludzi do większych miast, -spadająca liczba członków organizacji pozarządowych, -pogłębiający się podział między rdzennymi i nowoprzybyłymi mieszkańcami -niewykorzystanie potencjału drzemącego we współpracy różnych grup społecznych i organizacji pozarządowych, -wandalizm, brak poszanowania własności publicznej, -opór mieszkańców przed niektórymi inwestycjami -niewykorzystanie terenów atrakcyjnych dla turystyki -niewystarczająca komunikacja z mieszkańcami poświęcona przyszłości miejscowości

Źródło: opracowanie własne

III.2. Podsumowanie szans i zagrożeń rozwoju miejscowości

Analiza SWOT służy ocenie potencjału i uwarunkowań rozwoju miejscowości. Na jej podstawie można sformułować wnioski, które są podstawą do wyznaczenia kierunków i planu działań. Dzięki analizie SWOT można ustalić wartości pozytywne (+), wartości o niewielkim znaczeniu dla rozwoju (+-) oraz wartości negatywne dla rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości (-). Poniższa tabela nr 2 przedstawia zestawienie wyżej wymienionych wartości

Tabela 3. Zestawienie wartości pozytywnych, neutralnych i negatywnych dla rozwoju miejscowości Ogrodzona na podstawie analizy SWOT

	+	+ -	-
Spółeczność i gospodarka	-Struktura ludności -Niskie bezrobocie -Mobilność -świadomość tożsamości lokalnej -wykształcenie mieszkańców -przedsiębiorczość -struktura dochodów -procesy rozwojowe w sektorze prywatnym -lokalizacja gminy -wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym -różnorodność kulturowa	-koszty pracy -znaczną częśći powierzchni miejscowości to użytki rolnicze	-integracja wewnętrzna -aktywność społeczności -kultura -monofunkcyjność -miejsca aktywnego wypoczynku -baza turystyczna -brak terenów inwestycyjnych -działalność organizacji społecznych -odpływ rdzennych mieszkańców
Infrastruktura	-dostęp do nowoczesnych narzędzi komunikacji -sieć energetyczna	-sieć kanalizacyjna -sieć wodociągowa -sieć gazowa	-komunikacja drogowa -infrastruktura sportowa -miejsca spacerowe -gospodarka odpadami

Na podstawie analizy wartości przedstawionych w tabeli można ustalić priorytety działań aspekcie rozwoju miejscowości:

1. budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i turystycznej;
2. poprawa poziomu dostępności do miejsc wypoczynku i rekreacji;
3. podniesienie atrakcyjności turystycznej;
4. podniesienie estetyki miejscowości
6. poprawa poziomu zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców;
7. kultywowanie tradycji i wartości lokalnych;
8. podejmowanie działań promujących miejscowość.

IV. Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości

IV.1. Cel główny i cele szczegółowe

Na podstawie przeprowadzanych analiz sformułowano cel główny i cele szczegółowe dotyczące rozwoju i odnowy miejscowości Ogrodzona

Cel ogólny:

Zrównoważony rozwoju miejscowości Ogrodzona poprzez wykorzystanie potencjału cennych zasobów przyrodniczych, kulturowych i przestrzennych.

Cele szczegółowe:

1. odnowa i rewitalizacja zasobów zagrożonych degradacją.
2. wzmocnienie funkcji turystycznej i rekreacyjnej
3. zwiększenie partycypacji w procesie podejmowania decyzji

IV.2. Podmioty wskazane do realizacji Planu Odnowy Miejscowości

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie Uchwałą Rady Gminy Dębowiec. Odpowiedzialnym za jego realizację będzie Wójt Gminy Dębowiec. System wdrażania Planu Odnowy Miejscowości realizowany będzie o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Poszczególne projekty będą realizowane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia, bowiem korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym.

Stworzenie systemu zarządzania realizacją Planu ma decydujący wpływ na utrzymanie wysokiej dynamiki w całym procesie wdrażania. Stopniowe wygasanie entuzjazmu towarzyszącego procesowi

tworzenia Planu wśród samorządu i mieszkańców bez odpowiedniego systemu mogłoby „doprowadzić Plan na półkę” z innymi, nieprzydatnymi dokumentami w dość krótkim czasie. System, o którym mowa to przede wszystkim:

- doskonalenie istniejących i tworzenie nowych instrumentów realizacji,
- monitorowanie realizacji celów i projektów,
- zmiany i aktualizacja Planu.

IV.3. Przedsięwzięcia inwestycyjne i aktywizujące społeczność lokalną w latach 2010-2017.

IV.3.1 Przedsięwzięcia inwestycyjne na lata 2010-2017

L.p.	Tytuł przedsięwzięcia	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Kwota końcowa	Źródło finansowani
1.	Budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem	<ol style="list-style-type: none"> poprawienie jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do infrastruktury kultury i sportu zapewnienie przestrzeni do organizacji przedsięwzięć służących integracji mieszkańców 		2014-2016	6 000 000 zł	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
2.	Dokończenie rozbudowy kanalizacji sanitarnej	<ol style="list-style-type: none"> ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego ochrona zasobów przyrodniczych miejscowości poprawienie jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie do infrastruktury technicznej 		2015-2016	3 000 000zł	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
3.	Remont dawnej drogi DK1	<ol style="list-style-type: none"> poprawa jakości życia mieszkańców poprzez ulepszenie stanu infrastruktury drogowej poprawa jakości życia mieszkańców poprzez poprawę bezpieczeństwa zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i turystycznej miejscowości poprzez poprawę stanu dróg gminnych 		2014	5 000 000 zł	
3.	Budowa chodnika od szkoły do osiedla mieszkaniowego	<ol style="list-style-type: none"> uatrakcyjnienie jakości przestrzeni publicznych poprzez poprawę estetyki miejscowości poprawa jakości życia mieszkańców poprzez poprawę bezpieczeństwa 		2012	400 000zł	Środki własne

4.	Budowa chodnika od kościoła do p. Grzybka	1. . uatrakcyjnienie jakości przestrzeni publicznych poprzez poprawę estetyki miejscowości 2. poprawa jakości życia mieszkańców poprzez poprawę bezpieczeństwa		2012	150 000	
5.	Budowa parku wypoczynku i rekreacji koło szkoły	1. uatrakcyjnienie jakości przestrzeni publicznych poprzez poprawę estetyki miejscowości 2. poprawienie jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do infrastruktury kultury i sportu zapewnienie przestrzeni do organizacji przedsięwzięć służących integracji mieszkańców		2013	2 000 000zł	
7.	Budowa oświetlenia wzdłuż drogi powiatowej Kisielów-Ogrodzona	1. uatrakcyjnienie jakości przestrzeni publicznych poprzez poprawę estetyki miejscowości 2. poprawa jakości życia mieszkańców poprzez poprawę bezpieczeństwa		2015	50 000	
8.	Budowa oświetlenia wzdłuż drogi gminnej „Na Zadki”	1. uatrakcyjnienie jakości przestrzeni publicznych poprzez poprawę estetyki miejscowości 2. poprawa jakości życia mieszkańców poprzez poprawę bezpieczeństwa		2015	5 000 000 zł	
9.	Budowa oświetlenia wzdłuż drogi powiatowej Kostkowie-Ogrodzona	1. uatrakcyjnienie jakości przestrzeni publicznych poprzez poprawę estetyki miejscowości 2. poprawa jakości życia mieszkańców poprzez poprawę bezpieczeństwa		2015	75 000 zł	
10.	Wymiana tablic informacyjnych	1. zwiększenie uczestnictwa mieszkańców poprzez zapewnienie lepszego dostępu do informacji		2011	10 000 zł	

11.	Montaż luster drogowych	1. uatrakcyjnienie jakości przestrzeni publicznych poprzez poprawę estetyki miejscowości 2. poprawa jakości życia mieszkańców poprzez poprawę bezpieczeństwa		2011	5 000 zł	
12.	Remont wraz z termomodernizacją Ośrodka Zdrowia	1. poprawa jakości życia mieszkańców poprzez poprawę warunków funkcjonowania ośrodka zdrowia		2013	1 000 000 zł	
13.	Budowa placu zabaw	1. Poprawa poziomu zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców; 2. Uatrakcyjnienie przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu potrzeb w dziedzinie wypoczynku 3. zwiększenia integracji i poczucia wspólnoty społeczności lokalnej.		2010	25 000zł	
RAZEM					17 650 000 zł	

IV.3.2 Przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną w latach 2010-2017

L.p.	Tytuł przedsięwzięcia	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Kwota końcowa	Źródło finansowani
1.	Organizacja Obchodów rocznicy powstania szkoły podstawowej	1. ochrona dziedzictwa kulturowego miejscowości 2. zapewnienie przestrzeni do lepszej integracji mieszkańców		2011	20 000 zł	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 Konkurs „Małe projekty” / Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”

2.	Integracja mieszkańców niepełnosprawnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. zapewnienie przestrzeni do integracji mieszkańców Ogrodzona 2. zapewnienie przestrzeni do budowanie poczucia przynależności i współodpowiedzialności za miejscowość 		2012	20 000 zł	Program Opresyjny Kapitał Ludzki
4.	Wykorzystamy potencjał pogranicza – polsko-czeskie zawody bilardowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. stworzenie warunków do integracji i aktywizacji mieszkańców 2. pogłębienie świadomości związanej z bogactwem kulturowym pogranicza 		2013	20 000 zł	Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007 - 2013
6.	Wydanie albumu poświęconego historii Ogrodzonej	<ol style="list-style-type: none"> 1. ochrona dziedzictwa kulturowego miejscowości 2. aktywizacja mieszkańców poprzez odkrywanie wspólnego dziedzictwa i historii 		2012	23 000 zł	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 Konkurs „Małe projekty” / Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”
7.	Wszyscy Razem-organizacja biesiady ogrodzieńskiej	<ol style="list-style-type: none"> 1. ochrona dziedzictwa kulturowego miejscowości 2. zapewnienie przestrzeni do lepszej integracji mieszkańców 		2011	12 000 z	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 Konkurs „Małe projekty” / Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”
RAZEM					233 000 zł	

IV.3.4 Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Dla rozwoju miejscowości Ogródzona istotne znaczenie ma rozwój infrastruktury technicznej. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w Planie Odnowy Miejscowości Ogródzona. Realizacja planu będzie wymagać koncentracji środków na rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej i społecznej. W celu zapewnienia stałego wzrostu jakości życia oraz dostosowania do standardów UE niezbędne jest zwiększenie poziomu wydatków, szczególnie na inwestycje infrastrukturalne z zakresu ochrony środowiska i rozwoju infrastruktury społecznej.

Bogate dziedzictwo kulturowe to elementy warunkujące atrakcyjność turystyczną miejscowości. Obok walorów estetyczno – poznawczych wzbogacają one życie kulturalne. Bardzo ważne jest również stworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w gospodarczym i społecznym.

Realizacja wszystkich powyższych priorytetów wymagać będzie mobilizacji mieszkańców do podejmowania działań na rzecz poprawy warunków i jakości życia.

Poniżej zaprezentowano cele sformułowane w trzech sferach życia lokalnej społeczności, jaką stanowią mieszkańcy Ogródzonej. Kolejność poniższych celów nie stanowi ich hierarchii, są one równorzędne. Zatem, w aspekcie społeczno-gospodarczym do najważniejszych obszarów należą:

- uatrakcyjnienie przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu potrzeb w dziedzinie wypoczynku, rekreacji i sportu;
- podjęcie działań w kierunku zwiększenia integracji i poczucia wspólnoty społeczności lokalnej;
- rozwój bazy kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej;
- rozwój usług z zakresu turystyki, rekreacji, sportu i kultury;
- modernizacja i rozbudowa bazy oświatowej i zdrowotnej;
- likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej;
- rozwijanie działalności kulturalno-sportowej;
- wzmocnienie partycypacji mieszkańców w procesie podejmowania decyzji;
- wzmocnienie poczucia przynależności i pogłębienie świadomości związanej z ochroną dziedzictwa kulturowego.

A aspekcie infrastrukturalnym:

- likwidacja lub źródeł zanieczyszczenia środowiska;
- modernizacja istniejącej sieci wodociągowej oraz ujęć wodociągowych;
- ochrona terenów otwartych;
- budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej;
- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców;
- zapewnienie dobrego poziomu dostępności komunikacyjnej wszystkim mieszkańcom i przyjezdnym;
- rozbudowa bazy kulturalnej

IV.3.5 Monitoring i ocena realizacji Planu Odnowy Miejscowości Ogrodzona

System monitorowania

W celu sprawnego i efektywnego wdrażania „Planu Odnowy Miejscowości Ogrodzona”, konieczne jest ciągle monitorowanie efektów rzeczowych projektów wchodzących w zakres Planu oraz wydatków ponoszonych na ich realizację. Proces monitorowania obejmie dane, które obrazować będą tempo i stan zaawansowania wdrażanych projektów. Za proces monitorowania będzie odpowiedzialny Zastępca Wójta Gminy oraz pracownik odpowiedzialny za pozyskiwanie środków zewnętrznych (PFU), którzy będą pełnili funkcje zespołu zadaniowego ds. wdrażania „Planu Odnowy Miejscowości Ogrodzona”. Każdorazowo po zakończeniu realizacji danego projektu PFU opracuje indywidualny raport końcowy. Raporty końcowe dla poszczególnych projektów będą opiniowane przez Zastępcę Wójta Gminy i przedkładane Wójtowi Gminy. Raz na dwa lata Wójt Gminy będzie przedkładać opracowanie pt. „Raport na temat wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Ogrodzona”.

Ocena i ewaluacja

Oceny wyników realizacji „Planu Odnowy Miejscowości Ogrodzona” dokona Rada Gminy Dębowiec. Ewaluacja będzie polegała na weryfikacji założeń przyjętych w Planie, dotyczących poszczególnych przedsięwzięć/zadań. Po przeprowadzeniu oceny zostaną sformułowane zalecenia naprawcze, mające na celu pełne wdrożenie planowanych przedsięwzięć. Za wykonanie poszczególnych zaleceń odpowiedzialne będą merytoryczne komórki organizacyjne Urzędu Gminy. Ocenie zostaną poddane poszczególne przedsięwzięcia oraz wskaźniki właściwe dla danego projektu.

Sposoby komunikacji społecznej

Przewiduje się, że opracowanie metodą planowania partnerskiego oraz realizacja „Planu Odnowy Miejscowości Ogrodzona” przyczyni się do integracji lokalnej społeczności oraz wzrostu jej aktywności w celu zmiany obecnego stanu społeczno-gospodarczego sołectwa. Zachętą do podejmowania przedsięwzięć odnowy wsi będzie informowanie o realizacji „Planu Odnowy Miejscowości Ogrodzona”, wyjaśnianie społeczności lokalnej, jakie korzyści dają jej realizowane projekty. W procesie komunikacji społecznej Urząd Gminy Dębowiec zapewni powszechny dostęp do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych, o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach dla wszystkich zainteresowanych realizacją projektów na terenie Ogrodzonej.

Podstawowym medium informacyjnym będzie informacja na gminnym portalu internetowym oraz informacja w prasie lokalnej. Ponadto, można wziąć pod uwagę organizację spotkań informacyjnych i konsultacyjnych z przedstawicielami społeczności lokalnej. Zainteresowani przygotowaniem projektów oraz wniosków o dofinansowanie ich realizacji będą mogli również uzyskać informacje w Urzędzie Gminy Dębowiec

V. Zgodność Planu Odnowy Miejscowości z dokumentami wyższego rzędu.

Plan Odnowy Miejscowości Ogrodzonej jest zgodny z celami „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013”, działaniem – „Odnowa i rozwój wsi” oraz działaniem – „Podstawowe usługi dla

gospodarki i ludności wiejskiej". Cele i zadania określone w Planie Odnowy Miejscowości są wewnątrznie zgodne, a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu. Przedsięwzięcia ujęte w niniejszym Planie Odnowy Miejscowości są zgodne z założeniami zawartymi w dokumentach strategicznych dotyczących rozwoju gminy „Strategia Rozwoju Gminy Dębowiec 2004-2016”, „Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Dębowiec”, „Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Dębowiec”, powiatu „Strategia Rozwoju Śląska Cieszyńskiego na lata 2001-2016” i województwa *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”*

Bibliografia

1. Aktualizacja raportu o stanie zagospodarowania przestrzennego kraju”, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Warszawa 2002 r.
2. J. Chądzyński, A. Nowakowska, Z. Przygodzki: *Region i jego rozwój w warunkach globalizacji*, Wydawnictwa Fachowe CeDeWu.PL, Warszawa 2007, s. 115
3. Ch.Groottoert: *Social Capital-the missing link?*, The World Bank Social Development Family Environmentally and Socially Sustainable Development Network, Kwiecień 1998, Social Capital Initiative, Working Paper nr 3.
4. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”
5. Strategia Rozwoju *Śląska Cieszyńskiego* na lata 2001-2016
6. Strategia Rozwoju Gminy Dębowiec 2004-2016, Dębowiec, 2004
7. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębowiec na lata 2009-2020, Fundacja Eko-Generacja na zamówienie Gminy Dębowiec, Mikołów, kwiecień 2009.

Spis tabel

Tabela 1. Ilościowa charakterystyka miejscowości Ogrodzona

Tabela 2. Analiza SWOT

Tabela 3. Zestawienie wartości pozytywnych, neutralnych i negatywnych dla rozwoju miejscowości Ogrodzona na podstawie analizy SWOT

Spis rysunków

Rysunek 1. Węzłowe położenie województwa śląskiego.

Rysunek 2. Położenie miejscowości Ogrodzona

Rysunek 3. Położenie miejscowości Ogrodzona w obszarze węzłowym korytarzy transportowych.

Rysunek 4. Schemat przebiegu "Wiślanej Trasy Rowerowej".

Mapa 1. Terytoria plemienne na Śląsku w VII w. n.e.

Mapa 2. Księstwa opolskie w 1400r.

Mapa 3. Księstwo Cieszyńskie za panowania Kazimierza II

Mapa 4. Granice Śląska Cieszyńskiego w 1742r. (ustanowione na mocy traktatu wrocławskiego)

Spis wykresów

Wykres 1. Saldo migracji mieszkańców gminy Dębowiec

Wykres 2. Liczba osób zameldowanych w gminie Dębowiec w latach 2004-2009

Wykres 3. Przyrost naturalny w gminie Dębowiec w latach 2004-2009